

Для вчителів української літератури

«Лісова пісня» Лесі Українки і сучасність

Вебліографічний дайджест

У 2026 році минає 115 років від часу написання найвидатнішого драматичного твору Лесі Українки – «Лісової пісні». Ця драма-феєрія стала справжнім шедевром української і світової літератури.

Незважаючи на вік, твір не втрачає сили та актуальності. Нині «Лісова пісня» живе в сучасній культурі: у театральних постановках, фільмах, балеті, мистецьких проєктах та в духовності українців.

Вона надихає прийдешні покоління, звучить по-новому в умовах сьогодення й залишається важливою частиною української культурної ідентичності.

3 історії написання «Лісової пісні»

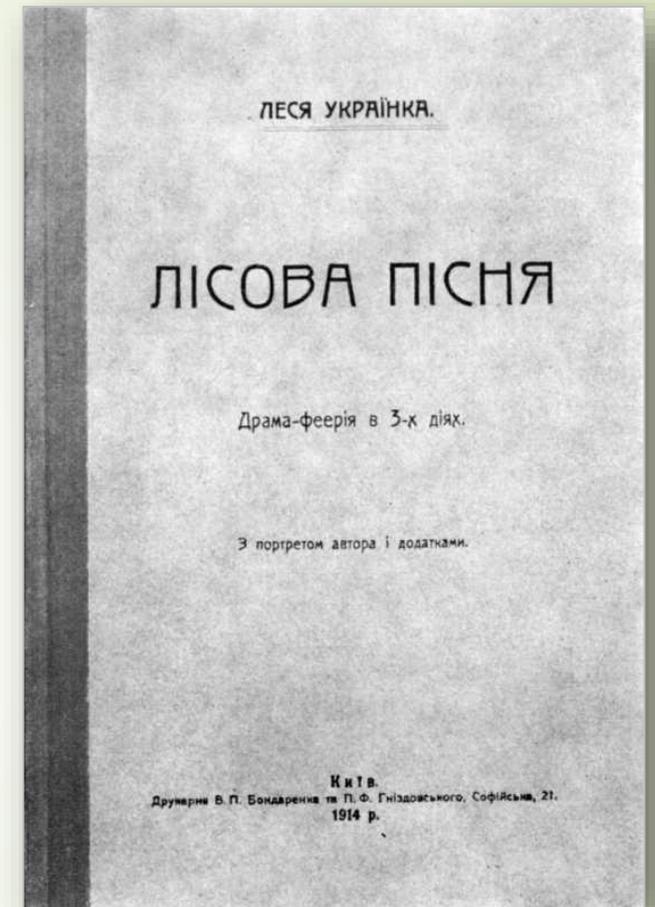
Твір написаний влітку 1911 року в м. Кутаїсі (Грузія) всього за 11–12 днів. Після цього Леся Українка ще довго працювала над драмою-феєрією: численні переробки, закреслення та дописки в чорновому автографі свідчать про наполегливу працю.

Публікації:

- перша публікація: 1912 р., у журналі «Літературно-науковий вісник»;
- перше окреме видання: січень 1914 р., м. Київ.

Цікаво знати

Образ Мавки народився зі спогадів дитинства. Леся згадувала, як у Колодяжному вночі бігала до лісу «чекати, щоб привиділася Мавка».

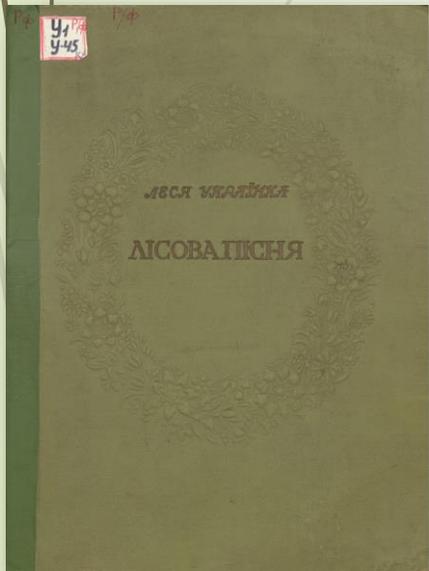
*«Лісова пісня».
Обкладинка першого видання
(1914 р.)*

Видання «Лісової пісні» в бібліотеці

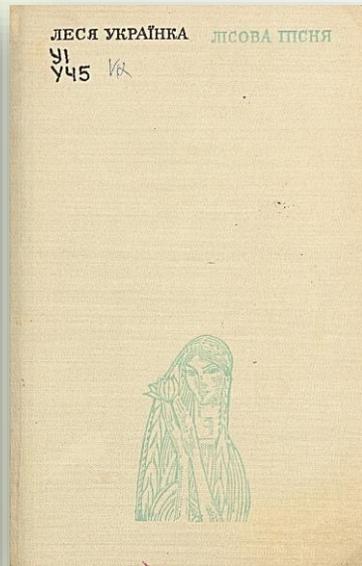
Твір неодноразово перевидавали в Україні та за її межами.

У фонді Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка зберігаються видання різних років. Серед них – найстаріше, харківське, 1937 року, яке належить до книжкових пам'яток.

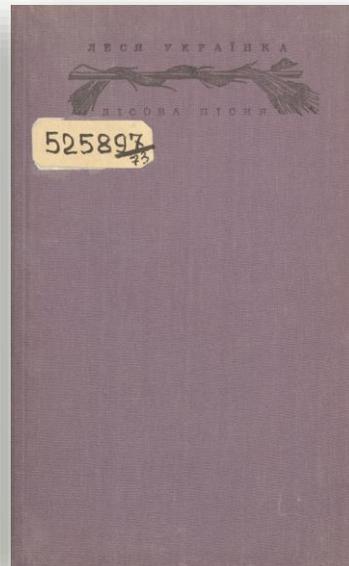
Київське видання 2018 року вийшло українською та англійською мовами.

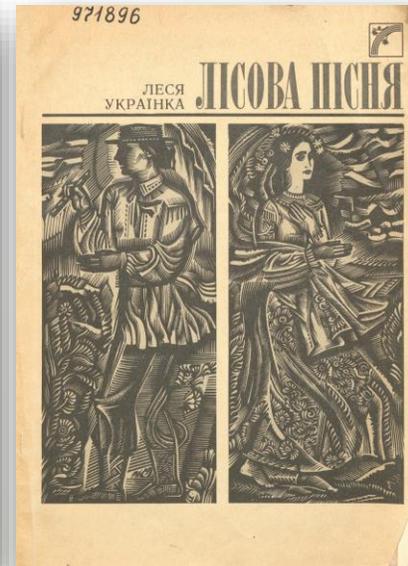
1937 р.

1963 р.

1973 р.

1989 р.

2000 р.

2018 р.

Переклади твору

«Лісова пісня» Лесі Українки перекладена на десятки мов, зокрема англійську, польську, німецьку, французьку, кримськотатарську, бенгальську, грузинську, італійську, азербайджанську й угорську.

Обкладинка видання
2018 р.

Видання українською і англійською мовами:

Українка, Л. Лісова пісня : драма-феєрія в трьох діях / Леся Українка ; [пер. англ. В. Ткач, В. Фіппс]. –Київ : Київ. Будинок. Кн., 2018. – 245 с. : іл., ноти. – Текст укр., англ.

Читати переклади «Лісової пісні» німецькою, французькою, бенгалі, польською на порталі Лесі Українки:

<https://lesyaukrainka.com/ua/tvorchist/lesya-ukrayinka-v-perekladah>

Публікації в періодичних виданнях

Бондаренко, Н. Природа і людина у драмі-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня» / Наталія Бондаренко // Українська мова в загальноосвітній школі. – 2012. – № 11. – С. 30–31.

Гумницька, Н. Діамантовий вінець Поетеси: [драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня»] / Наталія Гумницька // Слово Просвіти. – 2021. – 23-29 верес. (Число 38). – С. 9.

Дрик, О. Драма-феєрія «Лісова пісня» – глибока філософія життя в любові : урок-дослідження з мультимедійною презентацією та елементами театралізації / Олена Дрик // Дивослово. – 2013. – № 11. – С. 10–12.

Павленко, М. «Лісова пісня» Лесі Українки і «Маруся Чурай» Ліни Костенко як перегук епох та літературних поколінь : спроба порівняльного аналізу / Марина Павленко // Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 1. – С. 66–81.

Чхеїдзе, Н. Мавка та Маруся Чурай : порівняння двох жіночих образів в українській літературі : [на прикладі творів «Лісова пісня» Л. Українки та «Маруся Чурай» Ліни Костенко] / Чхеїдзе Н. // Українська мова та література. – 2020. – № 2. – С. 50–62. – Бібліогр.: с. 62.

Ілюстрації до твору

Софія
Караффа-Корбут

Художниця-графік **Софія Караффа-Корбут (1924–1993)** створила одну з найвідоміших серій ілюстрацій до «Лісової пісні».

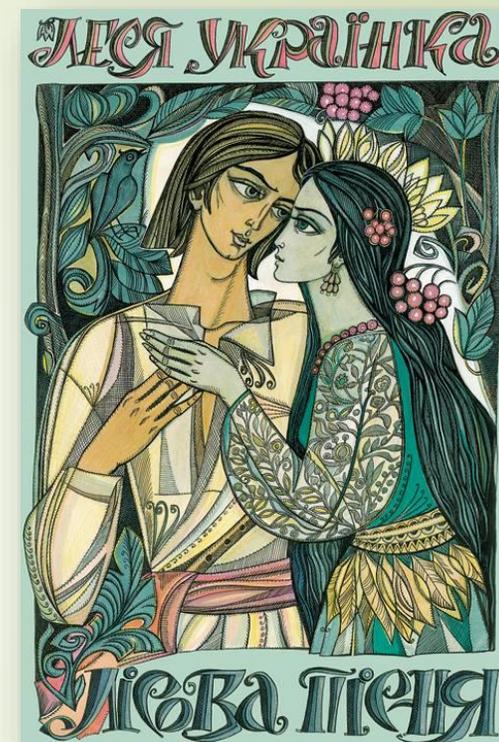
У 36 ілюстраціях відтворене все, що притаманне Волинському Поліссю, де відбувається дія «Лісової пісні»: сільські краєвиди, хатинки під солом'яними стріхами, предмети побуту, одяг, взуття, головні убори, елементи вишивки та прикрас.

Видання з ілюстраціями Софії Караффи-Корбут побачило світ уже після смерті художниці, але її роботи залишаються шедеврами книжкової графіки.

Переглянути

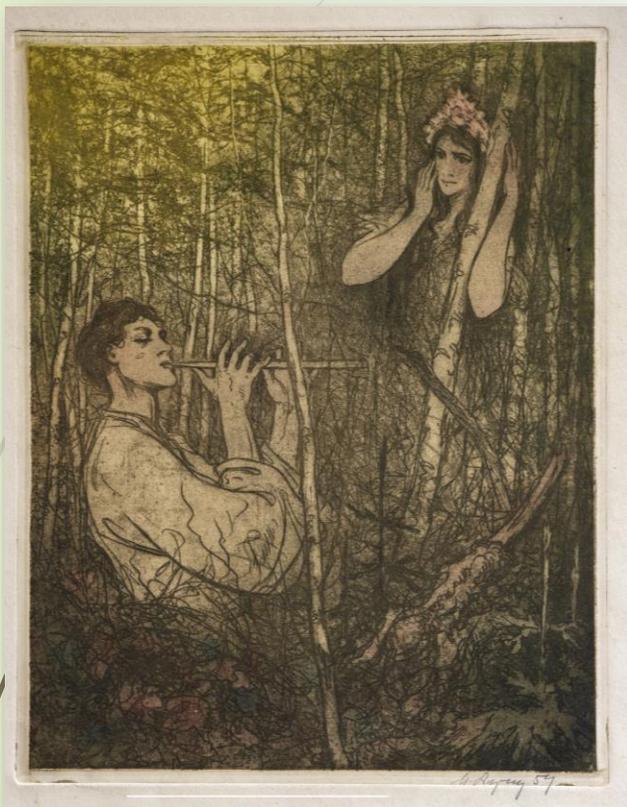
Ілюстрації Софії Караффи-Корбут

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1048593201949956&s=15>

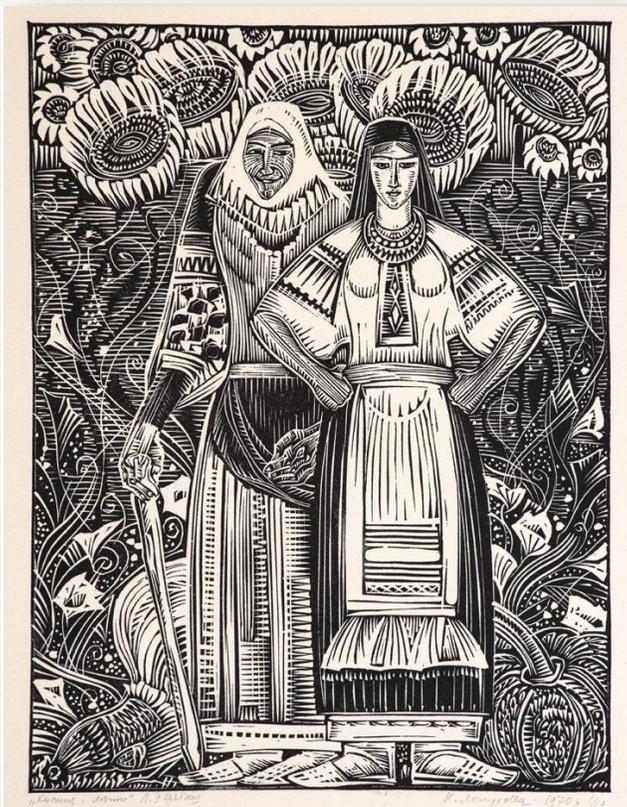

С. Караффа-Корбут.
Обкладинка видання.
Техніка ліноригму.
1994–1996

Тема «Лісової пісні» надихнула багатьох художників. Створили цілі серії ілюстрацій О. Сахновська, І. Їжакевич, М. Дерегус , Н. Лопухова, окремі малюнки – В. Касіян, А. Зубко.

*Михайло Дерегус.
Мавка і Лукаш. 1959.
Ілюстрація до драми-феєрії
«Лісова пісня»*

*Надія Лопухова. Мати з
Килиною. 1970.
Ілюстрація до драми-
феєрії «Лісова пісня»*

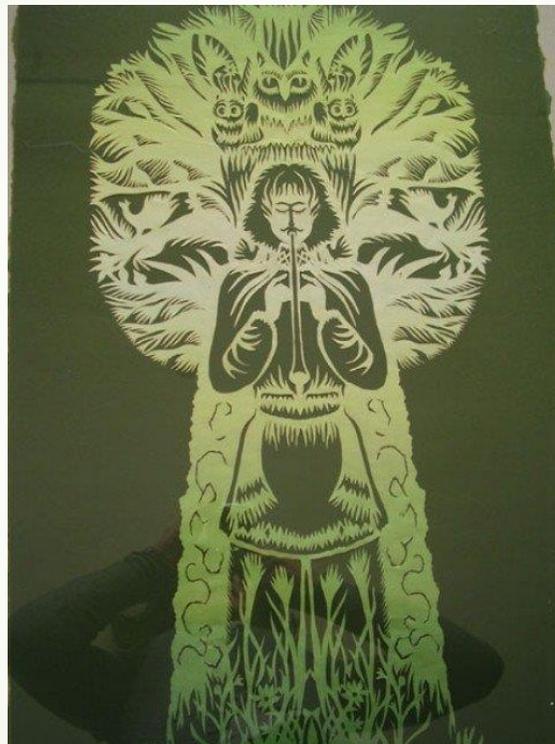
Переглянути

Ілюстрації до драми-феєрії
«Лісова пісня» Михайла
Дерегуса та Надії Лопухової:
<https://artmuseum.kh.ua/novini/lesya-ukrayinka.html>

Ілюстрації, дереворити,
гравюри до «Лісової пісні»
<https://www.l-ukrainka.name/uk/Gallery/llls/LisovaPisnja14.html>

«Лісова пісня» у витинанках

Художниця-графік, майстриня витинанок Ярослава Галькун створила 14 витинанок до «Лісової пісні»: Мавка, Лукаш, Водяна Русалка, Перелесник, Той, що в скалі сидить, Той, що греблі рве та ін.

Цікаво знати

Майстриня подарувала витинанки музею Лесі Українки в с. Колодяжне Волинської області.

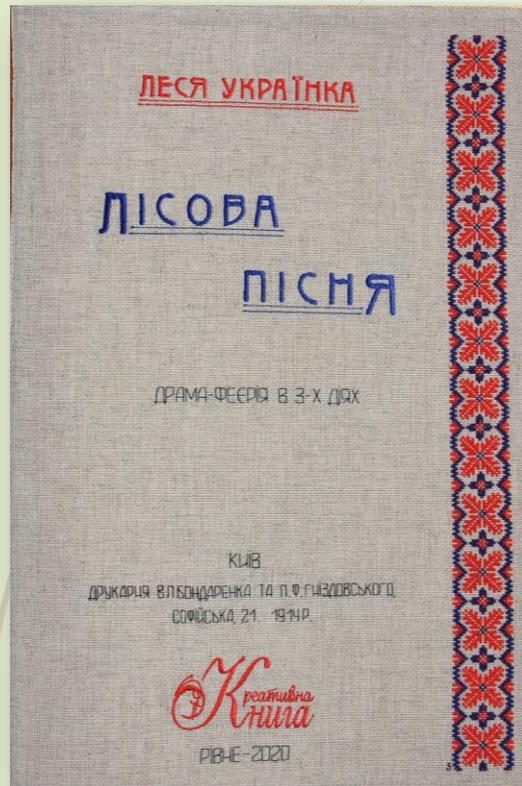
Також вони надруковані в мініатюрному виданні «Лісова Українка. Лісова пісня. Драма-феєрія в 3-х діях», яке побачило світ з нагоди 135-річчя Лесі Українки.

Музею подарували «Лісову пісню» у витинанках. – Режим доступу:

https://www.volynnews.com/news/rest/muzeyu_podaruvaly_lisovu_pisnyu_u_vytynankakh/

Вишита книга «Лісова пісня»

Майстриня з Рівненщини Олена Медведєва вручну вишила єдину у світі книгу «Лісова пісня». Її вага – 8 кг!

Цікаво знати

Кожна сторінка оздоблена візерунками Великої Волині, узятими з альбому матері Лесі Українки – Олени Пчілки.

Єдину у світі вишивану книгу «Лісова пісня» презентували в Рівненському драматичному театрі [відео] // YouTube. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=H4GN3MgF3I4>

«Лісова пісня» у фарфорі

«Лісова пісня» Лесі Українки надихала та надихає на створення довершених виробів і художників-фарфористів.

Малюнки на чайнику «Лісова пісня» художниці Галини Головіної просто казкові.

Детальніше про найкрасивіші порцелянові роботи за мотивами драми-феєрії «Лісова пісня»:

<https://fakty.ua/ru/437454-odna-iz-rabot-po-motivam-lisovoi-pisni-lesi-ukrainki-prishla-v-moyu-kollekciyu-misticheski---kollekcjoner-farfora-lyudmila-karpinskaya-romanyuk>

Г. Головіна. Чайник «Лісова пісня». Київський ЕКХЗ. 1945

Музей «Лісової пісні»

В урочищі Нечимне, поблизу села Скулин на Волині, розташований єдиний в Україні музей, присвячений драмі-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня».

Музей «Лісової пісні»

Цікаво знати

Саме тут Леся Українка проводила літні місяці в дядька Лева і слухала казки про мавок та лісовиків, які згодом стали основою персонажів і пригод у «Лісовій пісні».

На території є Лесин дуб. Встановлено дерев'яні скульптури героїв драми – Мавки, Лукаша та дядька Лева.

Щороку в першу суботу та неділю серпня проходить поетично-мистецьке свято «Лісова пісня».

Комзюк, В. [Про музей «Лісової пісні» в урочищі Нечимному] / Віра Комзюк, Наталія Пушкар. – Режим доступу: https://volyn-museum.com.ua/news/13_serpnja_10_rokiv_vid_chasu_vidkrittja_muzeju_lisovoji_pisni_v_urochishhi_nechimnomu/2014-08-13-1365

Пам'ятник героям «Лісової пісні»

Мавка й Лукаш зустрілися не лише на сторінках драми, а й у бронзі – біля центрального корпусу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Пам'ятник героям створили студенти факультету мистецтв Павло Гарас і Христина Конь під керівництвом скульптора Романа Вільгушинського.

*Пам'ятник Мавці та Лукашу
в Тернополі*

Цікаво знати

Герої «Лісової пісні» обрані не випадково. У педуніверситеті навчається багато молоді, а де молодість – там кохання. Скульптура нагадує, що варто цінувати свої романтичні й щирі почуття.

У Тернополі відкрили пам'ятник Мавці та Лукашу [відео]. –
Режим доступу: <https://gazeta-misto.te.ua/mavtsi-ta-lukashu/>

Пам'ятна монета «Лісова пісня»

У 2011 році Національний банк України випустив пам'ятну монету «Лісова пісня» номіналом 20 гривень до 100-річчя написання драми-феєрії та 140-річчя від дня народження Лесі Українки.

Аверс

Реверс

Цікаво знати

На лицьовому боці монети (аверсі) – герб України та напис «20 гривень».

На звороті монети (реверсі) зображено Мавку з гілкою верби в руках та Лукаша, який грає на сопілці.

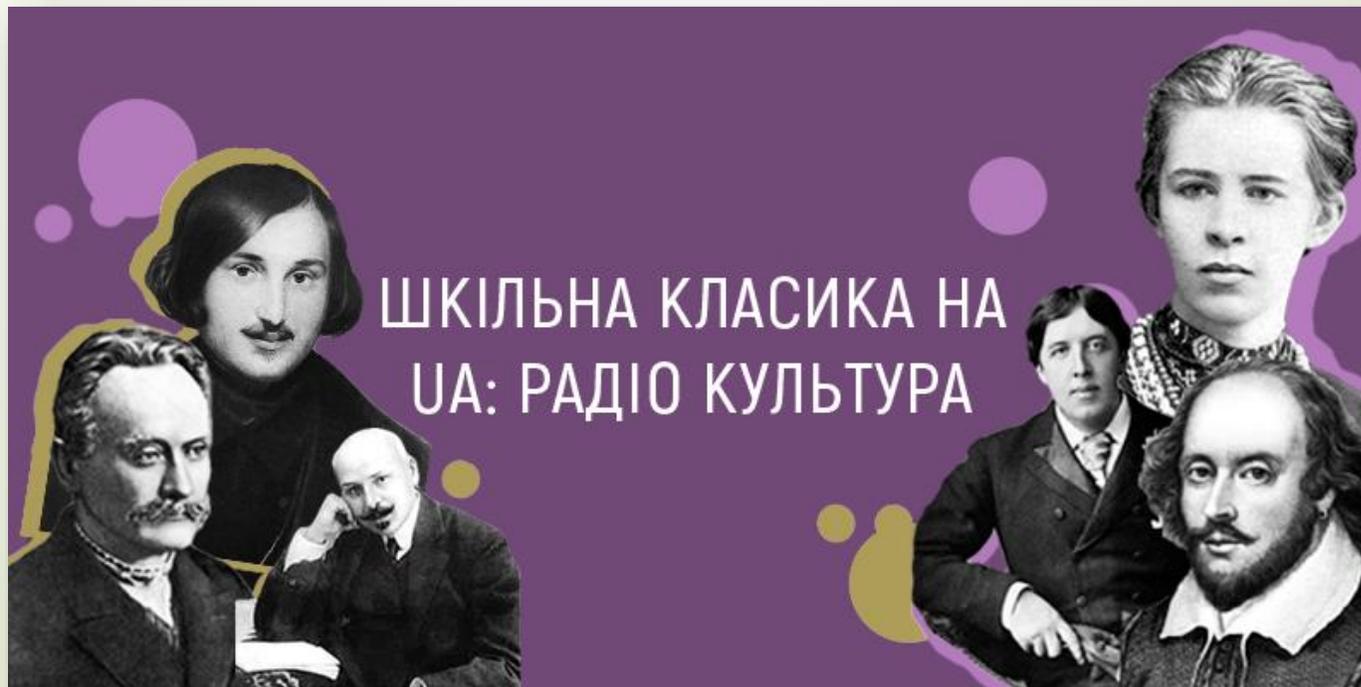
Монета виготовлена зі срібла.

Радіовистава

Під час прослуховування радіопостановки «Лісова пісня» ви буквально відчуєте себе частиною казкового світу, вигаданого поетесою.

У ролях: Ада Роговцева, Богдан Ступка, Олександр Ігнатуша, Лариса Кадирова.

Слухати радіовиставу: <https://ukr.radio/schedule/play-archive.html?periodItemID=2432493>

Аудіо і онлайн книга «Лісова пісня»

Слухати аудіокнигу (повний текст твору)

<https://4read.org/1346-lesya-ukrayinka-lsova-psnya.html>

Слухати аудіокнигу (стислий переказ)

<https://www.youtube.com/watch?v=bwTntxVujls>

Читати (повний варіант твору)

<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=508>

Читати (стислий переказ)

<https://osvita.ua/test/training/skorocheni-tvory/82507/>

Екранізація твору

1961

Драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня» має кілька відомих екранізацій – художніх фільмів та мультфільмів.

Лісова пісня (фільм, 1961) – режисер і сценарист Віктор Івченко.

Лісова пісня. Мавка (фільм, 1981) – режисер і сценарист Юрій Іллєнко.

1976

Лісова пісня (мультфільм, 1976) – режисер Алла Грачова.

Мавка. Лісова пісня (2023) – український фентезійний мультфільм за мотивами твору. Режисери Олександра Рубан та Олег Маламуж.

Мультфільм перекладено багатьма мовами світу і став одним із найуспішніших українських анімаційних проєктів.

1981

2023

Балет «Лісова пісня»

Найвідоміший балет «Лісова пісня» за драмою Лесі Українки створив композитор **Михайло Скорульський** (1936).

Поставлений у 1946 році на сцені **Київського театру опери та балету**, цей твір став класикою та ввійшов до **Золотого фонду української музики**.

Національна опера України

Цікаво знати

Музика балету містить мотиви волинського фольклору.

Лібрето написала донька композитора, балерина **Наталія Скорульська**.

Фрагмент балету:

<https://www.youtube.com/watch?v=KKu7XuZOLQw>

Створення балету та факти з історії вистави:

https://www.libr.dp.ua/art_dialog_song.html

Розробка уроку:

<https://naurok.com.ua/rozrobka-zanyattya-gurtka>

Опера «Лісова пісня»

Український композитор Віталій Кирейко оперу «Лісова пісня» в 1957 році.

Цікаво знати

У 1958 році вистава **здобула перемогу** на Всесоюзному оперному фестивалі, а в 1966-му «Лісову пісню» **вилучили з репертуару**, бо радянська влада не схвалювала твори з виразним українським національним змістом.

У 1999 році постановку в Україні **відновили**.

У 2023 р. у Будапешті (Угорщина) відбулася **перша міжнародна постановка** опери-феєрії Віталія Кирейка.

Слухати

Аріозо Мавки із опери В. Кирейка «Лісова пісня»

https://www.youtube.com/watch?v=R40n56_kOKA

Награвання Лукаша з опери В. Кирейка «Лісова пісня»

<https://www.youtube.com/watch?v=58iuPr7mO-4>

Кирейко Віталій

«Лісова пісня» в сучасному театрі України

Перша постановка (1918 р.) – Київський драматичний театр. Відтоді «Лісова пісня» на сценах майже усіх театрів України.

Сучасні версії дуже різні – класичні, модерні, експериментальні.

*Фото з вистави
«Лісова пісня». Черкаси*

Цікаво знати

Львівський театр Леся Курбаса (реж. Андрій Приходько): «Лісова пісня» стає історією не однієї жінки, а цілої нації.

Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка (реж. Станіслав Садаклієв): виставу вирізняють музикальність, пластика, поліська автентика, вражаючі світлові ефекти.

Переглянути фрагменти

Львівський театр Леся Курбаса – фрагмент вистави «Лісова пісня»: <https://www.facebook.com/watch/?v=313466865155183>

Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка – фрагмент вистави «Лісова пісня»: <https://www.facebook.com/watch/?v=919654716659205>

Пісні на мотиви «Лісової пісні» Лесі Українки

*Христина Соловій,
Артем Пивоваров*

Лісова пісня» / слова і музика Христини Соловій; виконує Христина Соловій. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ryiS1n37-Js>

Саундтрек до мультфільму «Мавка. Лісова пісня».

Мова вітру / музика Артем Пивоваров; виконують Артем Пивоваров, Христина Соловій.

<https://www.youtube.com/watch?v=vCgxufg6xzE>

Романтичний саундтрек до мультфільму «Мавка. Лісова пісня».

Мелодії Лесі Українки : [«Лісова пісня»] / аранжування Михайло Олійник; виконує інструмент. ансамбль «Високий замок». – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=1rj0LBUy8rw>

Мелодії Поліського регіону, які Леся Українка збрала для драми-феєрії «Лісова пісня».

Ансамбль «Високий замок»

Розробки уроків

Деркач, Т. І. «Лісова пісня» – шедевр світової драматургії : оригінальність жанру. Фольклорно-міфологічна форма сюжету // Деркач Тетяна Іванівна // На урок: сайт. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/urok-lisova-pisnya---shedevr-svitovo-dramaturgi-originalnist-zhanru-folklorno-mifologichna-forma-syuzhetu-osoblivosti-kompozicii-problematika-ideya-tvoru-48597.html>

Пукар, О. А. Драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня» : джерела твору, багатство змісту / Пукар Оксана Андріївна // На урок: сайт. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-drama-feeriya-lesi-ukra-nki-lisova-pisnya-dzherela-tvoru-bagatstvo-zmistu-304725.html>

Саєнко, О. В. Леся Українка «Лісова пісня» : особливість конфлікту між високим покликанням людини та її буденним життям // На урок: сайт. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/lesya-ukra-nka-lisova-pisnya-osoblivist-konfliktu-mizh-visokim-poklikannyam-lyudini-ta-budennim-zhittjam-ideyne-znachennya-obraziv-mavki-i-dyadka-leva-rozdvoenist-dushi-lukasha-13687.html>

Шатрук, Л. Г. Розробка нестандартного уроку під час вивчення життєпису Лесі Українки та її драми-феєрії «Лісова пісня» / Шатрук Л. Г. // На урок: сайт. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/rozrobka-nestandardnogo-uroku-pid-chas-vivchennya-zhittepisu-lesi-ukra-nki-ta-drami-feeri-lisova-pisnya-414842.html>

Матеріали для підготовки до уроків і заходів

...Прекрасна у своїй високій простоті... : до 150-річчя від дня народження Лесі Українки та до 110-річчя написання драми-феєрії «Лісова пісня» поетеси: методичні рекомендації / Терноп. обл. б-ка для дітей, наук.-метод. від.; уклад. Т. В. Хованець.— Тернопіль, 2021.— 44 с. – Режим доступу: <https://old.odt.te.ua/4486>

Цікаві факти, пов'язані із драмою, розробки масових заходів (літературні, вікторини, кросворди та сценарій літературного вечора).

[«Лісова пісня» Лесі Українки : цікаві факти, комікси]. – Режим доступу: <https://ukrlitcomics.com.ua/comics/the-forest-song/>

Логвинюк, І. О. Міфічні істоти «Лісової пісні» у контексті образотворчого мистецтва / Логвинюк І. О. // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень. – Режим доступу:

<chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/25837/3/lohvyn.pdf>

и до уроків і заходів

: до 150-річчя від дня народження Лесі
-феєрії «Лісова пісня» поетеси: методичні
наук.-метод. від.; уклад. Т. В. Хованець.—
://old.odt.te.ua/4486

масових заходів (літературні, вікторини,
в).

факти, комікси]. – Режим доступу:
g/

у контексті образотворчого мистецтва

Чому «Лісова пісня» залишається живою

«Лісова пісня» – гімн красі природи та людини. Драма-феєрія чарує красою почуттів, великою силою і глибиною розкритих у ній волелюбних ідей, поетичністю образів.

Цей твір справді народний – своїми образами, узятими з фольклору і змальованими у повній відповідності до уяви про життя, про навколишній світ. У цьому творі Леся Українка говорить про те, що людина і природа – це єдине ціле, що людина повинна дбати про навколишній світ.

Проблеми, порушені в «Лісовій пісні», хвилюють і наших сучасників. Адже і зараз є люди, які не розуміють, що справжнє щастя залежить не від матеріального, а від духовного світу особистості, від гармонії її з навколишнім світом.

Нині, коли відроджується наша культура, духовність, мова, «Лісова пісня» потрібна читачеві.

Підготувала Ірина Осауленко,
головна бібліотекарка відділу наукової інформації та бібліографії
Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка.

Використано матеріали з відкритих інтернет-джерел та
фондів ОУНБ імені Тараса Шевченка